

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA / REPUBLIC OF KOSOVO

QEVERIA E KOSOVËS / VLADA KOSOVA / GOVERNMENT OF KOSOVA

MINISTRIA E PUNËS DHE MIRËQENIES SOCIALE
MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE ZAŠTITE
MINISTRY OF LABOUR AND SOCIAL WELFARE

PROGRAMI I VETËPUNËSIMIT 2016

Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale (MPMS) në bashkëpunim me Programin për Zhvillim të Kombeve të Bashkuara (UNDP) dhe Ministrinë e Tregtisë dhe Industrisë (MTI), shpall thirrjen e hapur për vitin 2016 për dorëzimin e aplikacioneve për grante dhe mbështetje për zhvillimin e biznesit për **personat e pa punë me ide biznesi unike**, në kuadër të Programit të Vetëpunësimit (Programi), i financuar nga Ministria e Punëve të Jashtme të Finlandës, MPMS e Kosovës dhe UNDP.

Rreth Programit të Vetëpunësimit

Qëllimi i Programit të Vetëpunësimit është të mbështesë krijimin e planeve të realizueshme të biznesit që janë në gjendje t'i mbijetojnë tregut konkurrues duke promovuar vetë-punësimin si masë aktive e tregut të punës. Përveç mbështetjes me grant, Programi do të ofroj trajnime për shkathtësi në zhvillimin e biznesit dhe këshilla për t'i ndihmuar personat e papunë me kualifikime dhe orientuar për të qenë të suksesshëm në fushën e zgjedhur. Programi i prezentuar i Vetëpunësimit është program konkurrues për të garantuar kthimin më të lartë të mundshëm të investimit. Procesi i përzgjedhjes ka për qëllim të sigurojë transparencë dhe konkurrencë të drejtë dhe t'i mbështesë idetë dhe planet më të mira të biznesit që garantojnë rezultate të qëndrueshme.

Gjatë vitit 2016, Programi do të zbatohet në **rajonin e Mitrovicës** (Mitrovicë, Vushtrri, Skenderaj, Leposaviç, Zubin Potok, Zveçan) dhe nuk do të ketë kuota rajonale që kufizojnë numrin e aplikantëve apo shumën e financimit që do të shfrytëzohet në secilin rajon.

Mbështetja nga programit

Qëllimi i Programit është që të sigurojë mbështetje hap-pas-hapi për idetë e biznesit që kanë mundësinë më të madhe të arrijnë sukses dhe të përballen me barriera të ndryshme të tregut. Për këto qëllime Programi është ndarë në dy faza.

Faza e parë: Pjesëmarrësit e kualifikuar fillimisht aplikojnë me idenë e tyre të biznesit, përmes formularit të aplikimit për ide të biznesit. Aplikantët e aprovuar do të marrin pjesë në trajnimin për zhvillimin e planit të biznesit (2 javë). Trajnimi do të fokusohet në zhvillimin e aftësive të biznesit, kërkimin për mbështetje të tjera financiare, dhe do të ofrohen konsultime me ekspertë të njohur nga kjo fushë. Në fund të trajnimit do të organizohet një provim i cili do të përcaktoj të drejtën e aplikantit për të paraqitur planin e biznesit.

Faza e dytë: Aplikantët që kalojnë me sukses trajnimin, zhvillojnë **biznes planet** e tyre dhe përfundimisht konkurrojnë për mbështetje të grantit dhe mbështetje të zhvillimit të biznesit.

Sektorët ekonomik me prioritet dhe të pranueshëm

Të gjitha Biznes Idetë nga secili sektor ekonomik mund të aplikojnë për Programin.

Megjithatë, Idetë e biznesit të pa pranueshme për të marrë pjesë në Program janë:

- të gjitha llojet e veprimtarive në kuadër të sektorit primar të bujqësisë ose blegtorisë;
- veprimtaritë me patundshmëri, lizing;
- veprimtaritë financiare dhe të sigurimeve dhe veprimtaritë që përfshijnë bixhozin;
- prodhimi i pijeve me përmbajtje të lartë të alkoolit dhe rakisë;
- prodhimi i produkteve të duhanit;
- prodhimi dhe shpërndarja e armëve;
- prodhimi që përdor teknologji që çojnë në ndotje të mjedisit (si ndotje të ajrit, ujit, tokës etj.);
- bizneset joformale;
- aktivitete biznesore nën sektorët e tregëtisë.

Aktivitetet e biznesit që kanë prioritet duhet të jenë në gjashtë sektorët e mëposhtëm ekonomikë , të përzgjedhura nga Ministria e Tregtisë dhe Industrisë (MTI) , që kanë potencial më të lartë për rritje ekonomike në Kosovë, të identifikuara nëpërmjet këtij vlerësimi në bazë të mjedisit të sektorit privat në rajon, përkatësisht :

- Përpunimi i ushqimit dhe industria e paketimit, me fokus në përpunimin e mishit;
- TIK krahas me kontraktimin e jashtëm të proceseve të Biznesit dhe sektori i qendrave të mbështetjes për konsumatorë;
- Ndertimtaria;
- Industria e përpunimit të metalit;
- Industria e tekstilit;
- Industria e përpunimit të drurit dhe bizneset pyjore.

Luteni të shihni listën e KLASIFIKIMIT TE VEPRIMTARIVE EKONOMIKE: https://ask.rks.gov.net/images/files/Klasifikimi%20i%20Veprimtarive%20Ekonomike%20NECA%20Rev_%202.pdf

Aplikantët e pranueshëm

Të gjithë aplikantët e interesuar **duhet të kenë një ide të biznesit** për të nisur një biznes mikro apo të vogël të pavarur. Ata janë të obliguar që personalisht të marrin pjesë në fazat e Programit dhe të jenë drejtpërsëdrejti të përfshirë në zhvillimin dhe realizimin e biznesit.

Kandidatët e kualifikuar dhe pjesëmarrës në Program **duhet të janë persona të regjistruar si të papunë në Zyrat e Punësimit (ZP)**, në kohën e aplikimit. Të gjithë të interesuarit duhet të regjistrohen në Zyrat e Punësimit në komunat e tyre. Këshilltarët për punësim do të sigurojnë sesione këshillimi gjatë të cilës përcaktohet nëse personi i pa punë do të aplikoj në këtë Program. Personat e papunë të interesuar për të përfituar nga Programi i Vetëpunësimit mund të aplikojnë një herë brenda një cikli dhe vetëm me një ide të biznesit.

Personat që nuk kualifikohen për aplikim janë ata persona të cilët:

- nuk janë të regjistruar në ZP;
- janë në konflikt të interesit me palë të përfshira dhe vendimmarrës në Program;
- janë punëkërkues që kanë përfituar nga masa të tjera aktive të tregut të punës gjatë 12 muajve të mëparshëm kalendarik (nga data e aplikimit për Ide të Biznesit).
- Personat që kanë biznes të regjistruar në Agjensinë e Regjistrimit të Bizneseve të Kosovës.

Personave të papunë të grupeve në vijim do t'u jepet prioritet.

- të papunët afatgjatë (më shumë se 12 muaj);
- të rinjtë (18-29 vjeç);
- gratë;
- të mbijetuarit e dhunës në baza gjinore;
- përfitues të ndihmës sociale;
- personat e vetëm, me një ose më shumë anëtar që varen nga ai/ajo (prindër vetëushqyes);
- personat nga viset rurale;
- personat me aftësi të kufizuara;
- grupet e pakicave etnike.

Mbështetja financiare

Programi i Vetëpunësimit gjatë vitit 2016 do të sigurojë ndihmë në grante në vlerë **prej 3,000 deri 5,000 Euro për çdo plan të biznesit të zhvilluar me sukses** që është miratuar në kuadër të procesit të përzgjedhjes, pas fazës së dytë. Mbështetja në grant duhet të shpenzohet brenda gjashtë muajve të parë të veprimtarisë së të biznesit.

Aplikantët që sigurojnë kontribut financiar ekuivalent me së paku 20 për qind të financimit të kërkuar nga granti, do të marrin pikë shtesë (3 pikë prej 100 në total) nga vlerësimi i planeve të biznesit. Nëse kontributi është më i vogël se 20 për qind, nuk do të jepen pikë shtesë.

Aplikantët e miratuar mund të planifikojnë për financim shtesë duke përdorur instrumente financiare (kredi, lizing, grante, etj.) në dispozicion në Kosovë përmes institucioneve financiare

ose programeve të financuara nga donatorët. Instrumentet e tilla rekomandohen për zgjerim të mëtejshëm të biznesit që nuk është mbuluar nga plani i biznesit, me mbështetje përmes grantit të këtij Programi.

Përparësi do t'u jepet aplikantëve me ide unike të biznesit (të papërsëritura tek aplikantët tjerë) ose që ofrojnë produkte/shërbime të reja, përdorin zgjidhje teknike dhe teknologji të reja prodhimi dhe/ose që kursejnë energji elektrike, përdorin burime të ripërtëritshme të energjisë, si dhe biznese që krijojnë më shumë se 3 vende pune (vetëm për të papunët e regjistruar)

Kriteret e vlerësimit

Aplikantët me të mirë dhe biznes idetë më të realizueshme do të vazhdojnë në fazën e ardhshme të Programit dhe do të marrin trajnime në përgatitjen e planeve të biznesit

Formulari i aplikimit përbëhet nga:

- a) përshkrim i idesë së biznesit (përshtatshmëria e idesë së biznesit, rendësia e produkteve/ shërbimeve të planifikuara) –35 pikë
- b) struktura e inputeve te nevojshme dhe në dispozicion për zhvillimin e idesë (njerëzore, fizike, financiare) – 25 pikë
- c) mënyra se sa kandidati është në gjendje të vlerësoj ambientin në të cilin do të zhvillohet biznesi i tij - 30 pikë

Pikë shtesë do të jepen për:

Grupet prioritare – deri ne 10 pikë varësisht nga numri i grupeve me përparësi në të cilin aplikanti bën pjesë

- të papunët afatgjatë (më shumë se 12 muaj) – max 1 pikë;
- të rinjtë (18-29 vjeç) – max 2 pikë;
- gratë – max 1 pikë;
- të mbijetuarit e dhunës në baza gjinore– max 1 pikë;
- përfitues të ndihmës sociale– max 1 pikë;
- personat e vetëm, me një ose më shumë anëtar që varen nga ai/ajo (prindër vetëushqyes) – max 1 pikë;
- personat nga viset rurale– max 1 pikë;
- personat me aftësi të kufizuara– max 1 pikë;
- grupet e pakicave etnike– max 1 pikë.

Shpenzimet e pranueshme

Shpenzimet e pranueshme që mund të mbulohen nga paratë e grantit duhet të shfrytëzohen për zbatimin e planit të biznesit dhe mund të përfshijnë:

- qiramarrjen e lokaleve për zyre apo veprimtari të biznesit;
- blerjen e materialeve për rinovim apo përshtatje të lokaleve/objekteve për biznesin;
- blerjen e makinerive, mjeteve dhe pajisjeve, si dhe softuerit dhe aseteve të tjera jo të prekshme;

- blerjen e lëndës së parë para nisjes dhe materialeve të harxhueshme;
- pagat dhe mëditjet, dhe shërbimet e tjera të nevojshme të specializuara (kontabilitet, administratë, TI, etj.);
- promovimin dhe reklamimin e veprimtarive.

Ekzistojnë disa kufizime për shpenzimet e pranueshme:

- deri në 30% të grantit mund të shfrytëzohet për rinovimin e objektit (vetëm për veprimtari hoteliere lejohet deri në 50%);
- blerja e lëndës së parë mund të mbulohet vetëm një herë, si blerje e njehershme e stokut fillestar (përpos në rastet kur veprimtaria e biznesit kërkon blerje të stokut më shumë se një herë);
- pagat dhe mëditjet për punëtorët e punësuar mund të mbulohen deri në gjashtë muaj pas fillimit të biznesit, bazuar në pagën mesatare në Kosovë.
- pagat për pronarin/përfituesin e grantit, apo familjarët e punësuar nuk mbulohen nga granti;
- reklamat mund të mbulohen vetëm për gjashtë muajt e parë pas nisjes së veprimtarisë, dhe nuk mund të kalojnë më shumë se deri në 10% të totalit nga granti.
- të gjitha shpenzimet e grantit duhet të realizohen përmes transaksionit bankar të biznesit dhe përmes kuponave fiskal. Çdo blerje me para të gatshme (kesh) e cila nuk mund të dëshmohet është e pa pranueshme.

Shpenzimet e papranueshme që nuk mund të mbulohen nga granti përfshijnë:

- blerjen e patundshmërive (tokë, ndërtesa, etj.)
- blerjen e mjeteve transportuese që nuk do të shfrytëzohen drejtpërsëdrejti për veprimtarinë e biznesit të propozuar;
- çdo shpenzim që nuk është i lidhur me biznesin e propozuar;
- shpenzimet e bëra para lidhjes së kontratës për grantin.
- blerja e makinerive dhe pajisjeve të tjera të përdorura.

Shpenzimet e papranueshme në kuadër të grantit mund të mbulohen nga kontributi personal i aplikantit. Të gjitha shpenzimet e tjera të rëndomta dhe të domosdoshme për biznesin do të mbulohen nga aplikanti.

Si të aplikoni

Të gjithë personat e interesuar që plotësojnë kushtet për aplikim të kompletojnë **Formularin e aplikimit për ide të biznesit** dhe ta dorëzojnë atë në Zyrën e Punësimit ku ai/ajo është i/e regjistruar, **në një origjinal dhe tri kopje të tjera identike**, në shqip apo serbisht. Aplikantët janë të obliguar të sigurojnë si bashkëlidhje në *Formularin e Aplikimit CV-në e tyre dhe* të gjitha dokumentet që dëshmojnë shkollimin, kualifikimin dhe përvojën e tyre që përputhet me idenë e paraqitur të biznesit.

Aplikimi për ide të biznesit mund të dorëzohet **në Zyrën me të afërt të Punësimit ku aplikuesi/ja është regjistruar si i/e papunë**. Formulari i plotësuar i Aplikimit me dokumentet e

bashkëlidhura duhet të dorëzohet personalisht në Zyrën përkatëse të Punësimit brenda orarit të punës të ZP-së.

Çdo aplikacion i dërguar pas aftatit të fundit të shpallur konsiderohet i pavlefshëm. Data e fundit e dorëzimit të aplikimeve është 7 mars 2016, në orën 16:00.

Secili aplikant mund të aplikojë me vetëm një ide të biznesit.

Informata të tjera

Informata shtesë dhe Formulari i Aplikimit mund të gjenden në www.mpms.rks-gov.net dhe secilën Zyrë të punësimit në rajonin e Mitrovicës.

Për më shumë informata në komunën tuaj, ju lutem kontaktoni Zyrat e Punësimit të adresat në vijim:

Zyra e Punësimit	Adresa	Tel
Mitrovica (rajonale)	Rr. Xhafer Deva, pn	028 530 785
Skenderaj	Rr. Osman Geci, pn	028 582 210
Vushtrri	Rr. Vëllezërit Gërvalla, pn	028 571 624
Zubin Potok	Rr. Vojvode Rada, pn	00381 (0) 658580325
Leposaviç	Rr. Nemanjina pn	00381 (0) 631120690

Ne rast se keni pyetje shtesë për programin e Vetëpunësimit, ju lutem kontaktoni Zyrën e UNDP, nëpërmjet postës elektronike: almp.ks@undp.org.

Data të rëndësishme

- Dorëzimi i biznes ideve: **7 Mars 2016**
- Shpallja e rezultateve për biznes idetë më të mira: **16 Mars 2016**
- Trajnimi për përgatitjet e biznes planeve: **29 Mars-11 Prill 2016**
- Testi me shkrim pas trajnimit: **12 Prill 2016**
- Dorëzimi i biznes planeve: **22 Prill 2016**
- Intervista me kandidatët: **16 - 20 Maj 2016**
- Shpallja e rezultateve finale: **31 Maj 2016**

Të gjitha informatat do të shpallen në secilën zyrë për punësim dhe në faqen zyrtare në internet të Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale.

Sesione informuese në zyrat për punësim do të mbahen në datat si më poshtë:

Komuna	Date of Takimit	Ora	Vendi	Tel
Mitrovicë	22 shkurt 2016	10:00-12:00	Kuvendi komunal Mitrovicë	028 530 785

Skënderaj	23 shkurt 2016	10:00-12:00	Kuvendi komunal Skënderaj	028 582 210
Vushtrri	24 shkurt 2016	10:00-12:00	Kuvendi komunal Vushtrri	028 571 624
Zveçan	19 shkurt 2016	09:00-12:00	Zyra e UNDP/UNKT	028 664 643
Zveçan	24 shkurt 2016	09:00-12:00	Zyra e UNDP/UNKT	028 664 643